

KÜRESEL GAZ FİYATLARINDAKİ ARTIŞLA ORTAYA ÇIKAN BİRLEŞİK KRALLIK ENERJİ KIRILGANLIĞI *

Diğer birçok enerji krizi gibi, İngiltere'nin elektrik ve doğalgaz krizinin de kısa vadeli bir tetikleyicisi var (uluslararası gaz fiyatlarında ani artış), ancak temel sorunlar yılların birikiminin kümülatif bir sonucudur.

İngiltere'nin enerji piyasası tasarımı, fiyat kontrolleri, gaza dayalı elektrik üretimi, ücretler ve faturalandırma konusundaki tercihleri, kasıtlı veya bilinçsiz siyasi güçler ve çıkar grubu lobiciliği dengesinden oluşuyordu.

Politika yapıcılar, emisyonları düşürürken yerel gaz ve elektrik kaynaklarının güvenilir ve uygun fiyatlı olmasını istediler, ancak küresel gaz fiyatlarındaki artış, bu hedefler arasındaki gerilimi ortaya çıkardı.

Toptan gaz ve elektrik fiyatları rekor seviyelere yükseldi ve bu durum müşterilerin fatura ödemelerini geciktirdi ve daha küçük enerji perakendecileri arasında iflaslara yol açtı.

Toptan gaz ve elektrik maliyetleri, 2020'de ortalama müşteri faturasının yalnızca %35'ini oluştururken, geri kalanı iletim ve dağıtım ücretleri, işletme maliyetleri, çevresel ve sosyal yükümlülükler ve vergilerden oluşuyordu. Bu nedenle perakende fiyatlarının toptan fiyatları kadar yakın bir yere tırmanması gerekmiyor, ancak faturalar neredeyse hiç artmazken toptan satış fiyatlarının üçe veya dört katına çıkması perakendecilerin marjları üzerinde sürdürülemez bir baskı yarattı.

İngiltere'nin enerji düzenleyicisi tarafından derlenen verilere göre, toptan satış maliyetlerindeki son şoktan önce bile, perakendecilerin marjları çok düşük veya biraz negatifti. Gaz ve Elektrik Piyasaları Ofisi'nden alınan rakamlara göre, en büyük yerleşik tedarikçiler arasındaki ortalama perakende tedarik marjı 2020'de negatifti.

Uygulamada, büyük yerleşik tedarikçilerin çoğu, marjların çok daha yüksek olduğu gaz üretimi, elektrik üretimi ve toptan ticaret işlerine de sahiptir. Üretim, ticaret ve perakendecilik, perakende müşterileri garantili tüketim/alış ve ticaret yapmak için yerleşik bir kısa pozisyon sağlayan entegre işletmeler olarak yürütülür. Entegre tedarikçiler doğal olarak yüksek fiyatların bir sonucu olarak perakende tarafındaki kayıpları, üretim ve ticarettten elde edilen artan kârlarla dengeler. Ancak son yıllarda, hükümet ve düzenleyici, çok sayıda küçük, entegre olmayan perakendeciye, seçenekleri

* "UK energy fragility unmasked by surge in global gas prices: Kemp", [Reuters](#)

ve rekabeti artırmak için pazara girmeye teşvik etti. Belirtilen amaç, çeşitliliği artırarak, yeniliği teşvik ederek, müşteri hizmetlerini geliştirerek ve marjları düşük tutarak pazarın daha iyi işlemesini sağlamaktır.

Daha küçük perakendecilere, pazara giriş ve rekabeti teşvik etmek için bazı sosyal ve çevresel maliyetlerden muafiyetler de dahil olmak üzere çeşitli avantajlar sağlanmıştır. Ancak, yalnızca perakende işletmeleri doğal olarak korunmaz ve daha geniş pazarda tüm beklenen ve gerçekleşen arz hacimlerini korumadıkça artan toptan satın alma fiyatlarına maruz kalırlar.

Birçoğunun yeterince korunmadığı kanıtlandı ve hem gaz hem de elektrik fiyatlarındaki olağanüstü artış, sürdürülemez marj sıkıştırmasıyla sonuçlandı ve iflaslara yol açtı.

İngiltere'nin enerji krizi, gaz fiyatlarındaki dünya çapındaki artıştan kaynaklandı, ancak aynı zamanda ülkenin gaz ve elektrik tedarikine yönelik yaklaşımındaki kusurları da göstermiş oldu.

Politika yapımcılar, rekabeti teşvik etmeye odaklandıklarında, daha küçük entegre olmayan gaz ve elektrik tedarikçilerinin fiyat risklerini düzgün bir şekilde yönetmelerini ve sürdürülebilir iş modelleri izlemelerini sağlayamadı. Aynı zamanda İngiltere, OECD ortalaması olan %28'e kıyasla 2019'da birincil enerji tüketiminin %36'sını oluşturan gaza alışılmadık bir şekilde bağımlı hale geldi.

Gaz, evlerin neredeyse %80'inde kullanılan ana ısıtma yakıtıdır. Ayrıca, 2019'da yenilenebilir enerji kaynaklarının (%37) ve nükleerin (%17) önünde elektrik üretiminin en büyük payına (%41) sahip oldu.

Britanya, elektrik için kömürün yanmasını aşamalı olarak durdurmada diğer gelişmiş ekonomilerden daha hızlı ilerleme kaydetti, ancak en büyük ve tek esnek üretim kaynağı olarak büyük ölçüde gaza bağımlı hale geldi.

Sonuç olarak, ülkenin konut enerji sisteminin neredeyse tamamı, boru hattı gazı ve özellikle LNG, uluslararası fiyatlara endeksli olan ithal gaza bağımlıdır.

Artan gaz ve elektrik fiyatları hassas bir zamanda geliyor, ekonomi hala koronavirüs durgunluğundan toparlanıyor.

Elektrik faturalarında, ödenen fiyata en büyük katkı, faturanın %35'ini oluşturan toptan enerji maliyetidir. İkinci en büyük katkı, faturanın %25'ini oluşturan ve 2013 ile 2020 arasında yılda ortalama %1,2 oranında artan iletim ve dağıtım şebeke maliyetidir. Üçüncü en büyük kalem ise, yıllık ortalama %7,6 oranında artan ve şu anda toplam faturanın %15'ini oluşturan sosyal ve çevresel yükümlülüklerdir.

Politika yapımcılar, maliyetlerin genel vergilendirme dışında ödenmesi gerektiğinden çok daha az görünür olduğu müşteri faturalarına yapılan eklemelerle her türlü sosyal ve çevresel hedefin karşılanabileceğini keşfetti.

* "UK energy fragility unmasked by surge in global gas prices: Kemp", [Reuters](#)

Nihai faturalar üzerindeki etkisi maskelendiğinden, toptan fiyatların düştüğü dönemlerde politika maliyetlerini faturalara taşıma eğilimi özellikle güçlü olmuştur. Sonuç olarak, 2020'de toptan gaz ve elektrik maliyetlerini karşılamak için ödenen tutar ortalama 410 pounda gerilerken (2009'da 621 pound idi) faturadaki diğer masraflar 774 pounda (474 pounddan) yükseldi.

Artan gaz ve elektrik faturaları konusundaki siyasi baskıyı etkisiz hale getirmek ve vurgunculuk suçlamalarına yanıt vermek amacıyla hükümet ve düzenleyici, perakende fiyatlandırma üzerinde giderek daha sıkı kontroller uygulamaya başladı.

Konut gazı ve elektrik fiyatlarının önemli sosyal, ekonomik ve politik sonuçları vardır, bu nedenle politika yapımcılar için son derece hassastırlar.

Artan gaz ve elektrik fiyatları, gelir dağılımının alt yarısındaki haneleri, üst yarıdakilerden çok daha fazla vuracak, yoksulluğu kötüleştirecek ve diğer mal ve hizmetlere yapılan harcamaları sıkıştıracaktır.

* "UK energy fragility unmasked by surge in global gas prices: Kemp", [Reuters](#)